

Huvudman

Fridaskolorna AB, org.nr. 556451-5988
tobo1009@fridautbildning.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Fridaskolan Kallebäck i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Fridaskolorna AB att senast den **22 april 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen i svenska som andraspråk. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Fridaskolorna AB ska vidta följande åtgärder

Undervisning i svenska som andraspråk

1. Se till att elever, som av rektorn bedömts vara i behov av svenska som andraspråk, erbjuds sådan undervisning utifrån kursplanen för ämnet svenska som andraspråk. Inkom med en redogörelse i vilken framgår hur huvudmannen har säkerställt att elever som bedömts vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk ges undervisning enligt ämnets kursplan. (5 kap. 14-15 §§ skolförordningen (2011:185))
2. Se till att elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk får det. Rektorn ska dokumentera hur många elever som bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk under perioden 6 mars–15 april 2024. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med

huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 22 april 2024. (5 kap. 14 § skolförordningen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och särskilt stöd, skolans arbete med trygghet och arbetet mot kränkande behandling samt ekonomiska förutsättningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:10013) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2023 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av Fridaskolan Kallebäck i Göteborgs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Fridaskolan Kallebäck följer gällande bestämmelser om undervisning i svenska som andraspråk, extra anpassningar och särskilt stöd, skolans arbete med trygghet och arbetet mot kränkande behandling samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 1-2 februari 2024. Representanter för huvudmannen har också intervjuats. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. skolans plan mot kränkande behandling och årsredovisningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning i svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjun med lärare som undervisar i svenska och svenska som andraspråk i årskurs F-3 framgår att eleverna som läser svenska som andraspråk läser enligt kurs- och ämnesplanen för svenska som andraspråk samt även bedöms enligt den kursplanen. Vid intervjun med lärare som undervisar i svenska och svenska som andraspråk i årskurs 4-5 framkommer att eleverna som läser svenska som andraspråk läser enligt kurs- och ämnesplanen för svenska samt bedöms enligt den planen. Vid intervjun berättar lärare även att det är samma planering för eleverna som läser svenska som andraspråk och svenska. Lärare berättar vidare att elever som läser ämnet svenska som andraspråk ges undervisning tillsammans med elever som läser ämnet svenska. Av intervjuerna med lärare framgår även att flera av de elever som läser svenska som andraspråk bland annat har extra anpassningar, får andra uppgifter än de elever som läser svenska och får mer lättläst material. Vidare har rektor och lärare berättat att rektor har fattat beslut om att en elev på skolan ska läsa svenska som andraspråk istället för svenska och lärare har även uppgett att det kommer att fattas beslut om undervisning i svenska som andraspråk för ytterligare en elev.

Rektor och lärare har också uppgett att det nog finns fler elever på skolan som är i behov av att läsa ämnet svenska som andraspråk, istället för svenska, än som får det idag. Rektorn berättar att anledningen till att undervisning i svenska som andraspråk inte erbjudits till alla elever som behöver det beror på att det inte har prioriterats under uppstart av skolan. Lärarna har istället försökt att anpassa undervisningen för dessa elever. Personal från elevhälsan har vid intervjun uppgett att de tror att det finns fler elever med behov av undervisning i svenska som andraspråk. En lärare som undervisar elever i årskurs 6-7 har vidare berättat att vårdnadshavare har ansökt om att deras barn ska läsa svenska som andraspråk, och att eleverna har läst svenska som andraspråk på deras tidigare skolor, men att de eleverna inte läser svenska som andraspråk på skolan. Läraren berättar också att det finns flera elever som är i behov av att läsa svenska som andraspråk, men som läser svenska, och att eleverna istället får anpassat material i undervisningen i svenska när de egentligen är i behov av undervisning i svenska som andraspråk. Det finns även elever som har behov av studiehandledning på modersmålet, vilket framkommer av inskickad dokumentation. Vidare framgår av intervjuer att skolan har anställt en lärare med behörighet i svenska som andraspråk, att skolan avser att rekrytera ytterligare en lärare med behörighet i svenska som andraspråk till hösten 2024 och att rektor tror att skolan kommer att bedöma att fler elever har behov av att läsa ämnet svenska som andraspråk istället för svenska. Representant från huvudmannen har även vid intervjun uppgett att fler elever på skolan är i behov av undervisning i svenska som andraspråk på skolan.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid förskole- eller skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

Av 5 kap. 14-15 §§ skolförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål, elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev. Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas som språkval i grundskolan och specialskolan, som elevens val, eller inom ramen för skolans val.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen och Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, Lgr22, del 5 Kursplaner framgår bland annat att för grundskolan gäller en läroplan. Av läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet framgår kursplaner med bland annat syfte och centralt innehåll för respektive ämne.

Skolinspektionens bedömning

Tillsynen visar att det finns brister i skolenhetens arbete gällande undervisningen i svenska som andraspråk.

Utredningen visar att det finns elever som läser svenska som andraspråk, men som inte får undervisning enligt rätt kursplan, då eleverna inte får undervisning i ämnet svenska som andraspråk utifrån ämnets kursplan och därmed går miste om delar av det centrala innehållet i ämnet som skiljer sig åt från kursplanen i ämnet svenska. Vidare framgår det av intervjuer med huvudman och skolpersonal att det finns ett flertal elever på skolan som anses vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk men som inte ges sådan undervisning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Fridaskolorna ABs verksamhet vid Fridaskolan Kallebäck uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisningen i svenska som andraspråk. Det finns därför skäl att förelägga

Fridaskolorna AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärderna för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare, personal från elevhälsan och rektor berättar i intervjuer att lärare ger elever de extra anpassningar som eleverna behöver. Lärare anmäler även till elevhälsan, på de drop-in tider som finns, om extra anpassningar inte är tillräckligt med stöd för någon elev, vilket lärare, personal från elevhälsan och rektor uppger vid intervjuer. Personal från elevhälsan berättar att de sedan diskuterar de elever som lärare har tagit upp med rektor på de gemensamma möten med elevhälsan som sker en gång per vecka. Rektor beslutar sedan om det ska göras en kartläggning/pedagogisk utredning om särskilt stöd gällande någon elev. Efter att en pedagogisk utredning om särskilt stöd har genomförts beslutar rektor om att utarbeta ett åtgärdsprogram för eleven, vilket framgår av inkommen dokumentation och i intervjuer med rektor och personal från elevhälsan.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Vidare framgår det att eleven och elevens vårdnadshavare har deltagit/fått möjlighet att delta när åtgärdsprogram har utformats.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie

undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Fridaskolorna AB brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete med trygghet och arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling. Av intervjuer med elever och lärare framgår att det visserligen förekommer kränkande behandling mellan elever på skolan, men eleverna kan alltid gå till en vuxen och säga till när det händer och alla vuxna agerar om något händer. Lärare berättar i intervjuer att alla lärare skriver en anmälan om kränkande behandling när en elev har ansetts sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Av inkommen dokumentation framkommer att detta sedan anmäls till rektor som i sin tur anmäler det till huvudmannen. Lärare berättar att det genomförs utredningar av kränkande behandling och att åtgärder vidtas efter genomförd utredning.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga

och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området förebyggande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har i ärendet inkommit med årsredovisning avseende räkenskapsåret 2022/2023, en aktuell balans- och resultatrappport för perioden juli till och med december 2023 samt ett skattekontoutdrag för perioden 1 januari 2021 till 15 januari 2024. I ärendet har även en kreditupplysning inhämtats från Upplysningscentralen (UC). Revisionsberättelsen för 2022/2023 är utan anmärkning och undertecknad av en auktoriserad revisor. Av utredningen framgår att huvudmannen bär sina kostnader och har ett stabilt eget kapital och även om kortfristiga skulderna överstiger omsättningstillgångarna har det inte framkommit något som tyder på att huvudmannen inte kan betala sina skulder i takt med att de förfaller till betalning.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 5 § andra stycket p 2 skollagen framgår bland annat att en enskild huvudman ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område, och det har inte framkommit att det saknas ekonomiska medel för nödvändiga investeringar. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

På Skolinspektionens vägnar

X Linda Lundberg

Beslutsfattare

Signerat av: Linda Lundberg

X Alice Odéen

Föredragande

Signerat av: Alice Odéen